

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการเงินของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ในรูปของการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ดังขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ศึกษาเอกสาร

ผู้วิจัยได้ศึกษาการบริหารการเงินของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2531-2536 จากเอกสารต่าง ๆ ดังนี้

1. เอกสารการสรุปงบประมาณแผ่นดินประจำปี 2531-2536 ได้แก่

1.1 งบประมาณแผ่นดินของบัณฑิตวิทยาลัย ที่แบ่งตามแผนงาน เป็นการศึกษาเกี่ยวกับแผนงานบริหารการเงินให้กับการศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้แก่

แผนงานบริหารทั่วไป ประกอบด้วย เงินเดือนและค่าจ้างประจำ ค่าสาธารณูปโภค ค่าตอบแทน ค่าใช้สอยและค่าวัสดุ

แผนงานพัฒนาวิชาการ ได้แก่ งานทะเบียนนิสิตและนักศึกษา ประกอบด้วย เงินเดือนและค่าจ้างประจำ ค่าตอบแทน ค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง

แผนงานวิจัยระดับอุดมศึกษา ได้แก่ งานวิจัยพื้นฐาน ประกอบด้วยเงินอุดหนุน

แผนงานกิจการนักศึกษา ได้แก่ งานบริการทุนการศึกษา ประกอบด้วย เงินอุดหนุน

- 1.2 เงินทุนบัณฑิตวิทยาลัย ได้แก่ แหล่งรายได้ ปีงบประมาณ 2531-2536 และค่าใช้จ่ายปีงบประมาณ 2531-2536 ซึ่งรวบรวมจากงานการเงินของบัณฑิตวิทยาลัย ดังนี้

แหล่งรายได้ ประกอบด้วย

รายได้คำนวณกิตและค่าธรรมเนียม

รายได้จากการดำเนินงาน

รายได้ดอกเบี้ยนำมาจัดสรรทุน
รายได้ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารและพันธบัตร
รายได้จากหลักสูตรพิเศษ

แหล่งค่าใช้จ่าย แบ่งออกเป็น 4 งาน ด้วยกันคือ

1. งานบริหารทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่
 - 1.1 สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย ประกอบด้วยเงินเดือน ค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ ค่าสาธารณูปโภค ค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง และเงินอุดหนุน
 - 1.2 บัณฑิตศึกษาประจำคณะ ประกอบด้วย ค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุและเงินอุดหนุน
2. งานปรับปรุงคุณภาพ ประกอบด้วยเงินเดือน ค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ ค่าครุภัณฑ์ และเงินอุดหนุน
3. งานวิจัยพื้นฐาน ประกอบด้วย เงินอุดหนุน
4. งานกิจการนิสิตนักศึกษา ประกอบด้วย เงินอุดหนุน

2. เอกสารเกี่ยวกับรายงานการเงินของงบประมาณปี 2531-2536 ได้แก่

- 2.1 ข้อมูลของค่าใช้จ่ายที่จ่ายจากเงินจัดสรร 60% ซึ่งรวบรวมจากงานการเงินของ บัณฑิตวิทยาลัย และบัณฑิตศึกษาประจำคณะ
- 2.2 ข้อมูลของค่าใช้จ่ายที่จ่ายจากเงินจัดสรร 40% ซึ่งรวบรวมจากแผนกการเงินของ บัณฑิตศึกษาประจำคณะ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เพื่อใช้สัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการปรับปรุงการบริหารการเงินบัณฑิตวิทยาลัย ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย สัมภาษณ์ในด้าน การจัดองค์กร การวางแผน นโยบาย การควบคุม หลักเกณฑ์การบริหารเงินทุนบัณฑิตวิทยาลัย การประเมินผลจากข้อเสนอแนะของหัวหน้าภาควิชา

กลุ่มที่ 2 หัวหน้าภาควิชาที่เปิดสอนในระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 23 คน เพื่อสัมภาษณ์เกี่ยวกับ แหล่งเงินที่ได้รับนอกเหนือจากเงินงบประมาณแผ่นดิน และความคิดเห็นเกี่ยวกับเงินจัดสรร 40 % 60% การวางแผนการใช้จ่ายเงิน การควบคุมหรือการบริหารการเงิน และข้อเสนอแนะ

หรือแนวทางแก้ไข ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากกลุ่มสาขาวิชา จำนวน 4 กลุ่ม (บัณฑิตวิทยาลัย, 2537) คณะ และจำนวนเงินที่บัณฑิตวิทยาลัยจัดสรรให้กับภาควิชา ดังนี้

1. กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ จำนวน 2 คณะ ได้แก่ คณะอักษรศาสตร์ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
 2. กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์ จำนวน 4 คณะ ได้แก่ คณะรัฐศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี คณะครุศาสตร์
 3. กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ จำนวน 4 คณะ และ 3 สาขาวิชา ได้แก่ คณะทันตแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ (พฤกษศาสตร์, วิทยาศาสตร์ทางทะเล, ชีวเคมี) คณะเภสัชศาสตร์ (เภสัชตรีวิทยา) สาขาวิชาเภสัชวิทยา สาขาวิชาสรีรวิทยา และสาขาวิชาจุลชีววิทยาทางการแพทย์
 4. กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ จำนวน 3 คณะ และ 2 สาขาวิชา ได้แก่ คณะเภสัชศาสตร์ (เภสัชเคมี, เภสัชพฤกษศาสตร์ เภสัชวิทยา) คณะวิทยาศาสตร์ (ธรณีวิทยา) คณะวิศวกรรมศาสตร์ สาขาวิชาปิโตรเคมี-โพลีเมอร์ และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สภาวะแวดล้อม
- นอกจากนี้ยังได้นำคณะต่าง ๆ ตามกลุ่มสาขาวิชามาจำแนกออกเป็นภาควิชา จำนวน 85 ภาควิชา ดังนี้

กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์	จำนวน	2 คณะ	13	ภาควิชา
กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์	จำนวน	4 คณะ	25	ภาควิชา
กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ	จำนวน	5 คณะ	22	ภาควิชา
กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ	จำนวน	4 คณะ	25	ภาควิชา

จากนั้นผู้วิจัยได้นำจำนวนเงินที่บัณฑิตวิทยาลัย ได้จัดสรรให้แก่ภาควิชา จำนวน 85 ภาควิชา ซึ่งได้รับตามจำนวนรายหัวของนิสิตในแต่ละภาควิชา นั้น มาจำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม โดยผู้วิจัยได้กำหนดการจัดกลุ่มจำนวนเงินจัดสรรที่ได้รับออกเป็นช่วง ๆ จากจำนวนน้อยไปหาจำนวนมาก ดังนี้

- กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มที่ได้รับการจัดสรรในวงเงินระดับต่ำ อยู่ในช่วง 20,000-100,000 บาท
- กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มที่ได้รับการจัดสรรในวงเงินระดับกลาง อยู่ในช่วง 100,001-500,000 บาท
- กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มที่ได้รับการจัดสรรในวงเงินระดับสูง อยู่ในช่วง 500,001-1,000,000 บาทขึ้นไป

จากช่วงเงินที่จำแนกไว้ 3 กลุ่ม ผู้วิจัยได้นำช่วงเงินที่ได้รับการจำแนกแล้วมาสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Sample Random Sampling) ในอัตราร้อยละ 25 (ประกอบ กรรณสูตร, 2529) ด้วยวิธีการจับสลากจากประชากรทั้ง 85 ภาควิชา โดยให้ครอบคลุมทั้ง 14 คณะและ 5 สาขาวิชา เพื่อทำการสัมภาษณ์หัวหน้าภาควิชาซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างประชากรรวมทั้งสิ้น 23 คน ดังตารางต่อไปนี้

สาขาวิชา/ภาค วิชา	มนุษยศาสตร์		สังคมศาสตร์		วิทยาศาสตร์ ชีวภาพ		วิทยาศาสตร์ กายภาพ	
	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
เงินจัดสรร (บาท)								
20,000 - 100,000	8	2	5	1	17	5	12	3
100,001 - 500,000	5	1	13	4	5	2	8	2
500,001 -1,000,000 ขึ้นไป	-	-	7	2	-	-	5	1

กลุ่มที่ 3 สัมภาษณ์คณบดี คณะที่ไม่มีภาควิชาสังกัด และประธานหลักสูตรที่ไม่มีหัวหน้าภาควิชา จำนวน 3 คน คือ เลขานุการบัณฑิตศึกษาคณะนิติศาสตร์ เลขานุการบัณฑิตศึกษาคณะเศรษฐศาสตร์ และประธานหลักสูตร หลักสูตรและการสอนสังกัดคณะครุศาสตร์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. เอกสาร ผู้วิจัยได้สร้างแบบบันทึกข้อมูลเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ โดยให้ครอบคลุมในวัตถุประสงค์ข้อที่ 1-ข้อที่ 3 ดังนี้

1.1 แบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับเงินงบประมาณแผ่นดิน ของบัณฑิตวิทยาลัย ปีงบประมาณ 2531-2536

1.2 แบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณเงินทุนบัณฑิตวิทยาลัย ที่เป็นแหล่งรายได้จากการดำเนินงานของบัณฑิตวิทยาลัย ปีงบประมาณ 2531-2536 และงบประมาณเงินทุนบัณฑิตวิทยาลัยที่เป็นแหล่งรายจ่าย ซึ่งแบ่งตามประเภทของงาน ปีงบประมาณ 2531-2536

1.3 แบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายของสำนักงานบัณฑิตศึกษาประจำคณะ ที่จ่ายจากเงินจัดสรร 60% 40% ในปีงบประมาณ 2531-2536 โดยจำแนกตามคณะ/สาขาวิชา

1.4 แบบบันทึกแหล่งที่มา และจำนวนทุนอุดหนุนทั้งภายในและภายนอก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีงบประมาณ 2531-2536

2. แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสอบถามความคิดเห็นด้วยวิธีการสัมภาษณ์ ดังนี้ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย หัวหน้าภาควิชา จำนวน 23 คน คณบดีคณะที่ไม่มีภาควิชาสังกัด และประธานหลักสูตร หลักสูตรและการสอน จำนวน 3 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับเอกสาร

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ศึกษาแหล่งที่มาของรายได้และรายจ่ายของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในเรื่อง เงินงบประมาณแผ่นดินของบัณฑิตวิทยาลัยและเงินทุนบัณฑิตวิทยาลัยที่เกี่ยวกับแหล่งรายได้และแหล่งค่าใช้จ่าย

1.2 ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อขอเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการเงินในเรื่องของเงินงบประมาณแผ่นดิน เงินทุนบัณฑิตวิทยาลัย การจัดสรรเงินทุนบัณฑิตวิทยาลัยให้กับบัณฑิตศึกษาประจำคณะ และค่าใช้จ่ายที่จ่ายเงินจัดสรร 60% ตลอดจนระเบียบข้อปฏิบัติเกี่ยวกับด้านการเงินของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.3 ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากเลขานุการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ เกี่ยวกับรายจ่ายจากเงินจัดสรร 40%

2. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย หัวหน้าภาควิชาที่เปิดสอนในระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 23 คน คณบดีของคณะที่ไม่มีภาควิชาสังกัด และประธานหลักสูตรที่ไม่มีหัวหน้าภาควิชา จำนวน 3 คน ด้วยการลงตารางบันทึกข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลและการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดจะนำมาวิเคราะห์ และนำเสนอด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร แบ่งเป็น

1.1 เอกสารการสรุปงบประมาณแผ่นดิน เกี่ยวกับ เงินงบประมาณแผ่นดิน ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ในรูปของตารางและความเรียง โดยใช้เกณฑ์สำหรับการพิจารณากรอบการเงินตามหลักการของงบประมาณแบบวางแผน-แผนงาน (PPBS) ด้วยการจำแนกออกเป็นแผนงาน 4 แผนงาน คือ

1. แผนงานการบริหารกับอุดมศึกษา ได้แก่ งานบริหารทั่วไป
2. แผนงานพัฒนาวิชาการ ได้แก่ งานทะเบียนนิสิตนักศึกษา งานพัฒนาวิชาการ
3. แผนงานวิจัยระดับอุดมศึกษา ได้แก่ งานวิจัยพื้นฐาน
4. แผนงานกิจการนักศึกษา ได้แก่ เงินอุดหนุน

1.2 เอกสารการเงินในส่วนของเงินทุนบัณฑิตวิทยาลัย ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ ในเรื่องของรายได้ และรายจ่ายของบัณฑิตวิทยาลัย โดยใช้เกณฑ์สำหรับการพิจารณากรอบการเงินตามหลักการของงบประมาณ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ 2 แบบ ดังนี้

1.2.1 เงินทุนบัณฑิตวิทยาลัยที่แสดงประเภทของรายได้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์งบประมาณแบบแสดงรายการ (Line-Item Budgeting) ตามประเภทของรายได้ ดังต่อไปนี้

1. รายได้คำนวณกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา
2. รายได้จากการดำเนินงาน
3. รายได้ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร
4. รายได้ดอกเบี้ยนำมาจัดสรรทุน
5. รายได้จากหลักสูตรพิเศษ

1.2.2 การพิจารณากรอบการเงินตามหลักการของงบประมาณแบบวางแผน-
แผนงาน (Planning-Programming and Budgeting System หรือที่เรียกว่า PPBS) ด้วยการนำตัวเลข
เงินทุนบัณฑิตวิทยาลัยที่แสดงประเภทของรายจ่ายที่จำแนกไว้ ดังต่อไปนี้

1. งานบริหารทั่วไป ของสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย และสำนักงาน
บัณฑิตศึกษาประจำคณะ

2. งานปรับปรุงคุณภาพการศึกษา

3. งานวิจัยพื้นฐาน

4. งานกิจการนิสิตนักศึกษา

1.2.3 การจัดสรรเงินทุนบัณฑิตวิทยาลัยให้กับบัณฑิตศึกษาประจำคณะ เพื่อ
จัดสรรให้กับคณะและภาควิชา เป็นการวิเคราะห์โดยใช้เกณฑ์สำหรับการพิจารณาการเงินตามหลัก
การของงบประมาณแบบแสดงรายการ (Line Item Budgeting) และการวิเคราะห์หลักเกณฑ์การจัด
สรรเงินรายได้เหนือรายจ่ายที่บัณฑิตวิทยาลัยทำการจัดสรรให้กับบัณฑิตศึกษาประจำคณะ ซึ่งจะท
การวิเคราะห์ในเรื่องดังต่อไปนี้คือ

1. การวิเคราะห์เกี่ยวกับเงินทุนจัดสรร 60 % เป็นการจัดสรรเงินเพื่อ
สนับสนุนการเรียนการสอนแก่บัณฑิตศึกษาประจำคณะและบัณฑิตศึกษาสาขาวิชา ได้แก่ วัสดุ
อุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอน หนังสือ วารสาร และเงินอุดหนุน

2. การวิเคราะห์เงินทุนจัดสรร 40 % เป็นเงินที่จัดสรรเพื่อสนับสนุน
การบริหารงานของสำนักงานบัณฑิตศึกษาประจำคณะ และสำนักงานบัณฑิตศึกษาสาขาวิชา
เงินจัดสรรส่วนนี้ให้รวมดอกผลและรายได้อื่น ๆ ที่เกิดจากการบริหารเงินจัดสรรส่วนนี้เข้าไว้ด้วย
ได้แก่ ค่าจ้าง/เงินเดือน ค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ ค่าสาธารณูปโภค ค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดิน
และสิ่งก่อสร้าง และเงินอุดหนุน

2. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ซึ่งมีอยู่ 3 กลุ่ม คือ คณบดีบัณฑิต
วิทยาลัย หัวหน้าภาควิชาที่เปิดสอนในระดับบัณฑิตศึกษา และคณบดีของคณะที่ไม่มีภาควิชาสังกัด
แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ซึ่งบันทึกลงในแบบสัมภาษณ์ และจากเทปมาสรุปเป็นความเรียง
และนำเสนอสรุปเสนอในรูปแบบตาราง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้คำร้อยละในการวิเคราะห์ ดังนี้

เงินงบประมาณแผ่นดิน

1. เพื่อหาสัดส่วนการจัดสรรของเงินงบประมาณแผ่นดินแบ่งตามประเภทของงาน
2. เพื่อสนองตอบตามภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยคือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย

การบริหารวิชาการและสังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

เงินทุนบัณฑิตวิทยาลัย

1. เพื่อหาสัดส่วนแหล่งที่มาของรายได้จากการดำเนินงานของบัณฑิตวิทยาลัย
2. เพื่อหาสัดส่วนแสดงรายจ่ายแบ่งตามประเภทของงาน
3. นำรายได้และรายจ่ายแต่ละปีงบประมาณหาผลต่างของการใช้เงินทุนของบัณฑิต

วิทยาลัยเพื่อเปรียบเทียบรายได้รายจ่าย

4. เพื่อหาสัดส่วนของค่าใช้จ่ายที่จ่ายจากเงินจัดสรร 60% แสดงรายจ่ายในแต่ละประเภทให้เป็นไปตามระเบียบที่บัณฑิตวิทยาลัยตั้งเกณฑ์การเบิกจ่ายสำหรับเงิน 60 % นี้ไว้
5. สัดส่วนของค่าใช้จ่ายที่จ่ายจากเงินจัดสรร 40 % แสดงรายจ่ายในแต่ละหมวดที่จ่ายจริงเพื่อเปรียบเทียบระหว่างรายรับกับรายจ่าย